

drug indoeuropejsk narod, in da njihov jezik dosti korenin ima sanskritskih, ktere so vsi drugi indoeuropejski jeziki ali zgubili, ali pa precej popačili, in le edina jezika evropska slovenski in litvanski sta jih še v izvorni čistosti in celosti ohranila ¹⁾. Vendar tega mnenja si ne dam vzeti, da ne bil kak slovensk rod v staro Italio se naselil, kakor sami klasiki pravijo, da so Palini (Paligni) in Dauni iz Ilirika prišli ²⁾.

(Dalje sledi.)

Ozir po svetu.

Donava.

Nar večji in zraven Volge nar daljši reka v Evropi je Donava. Od izvira svojega na nemški zemlji noter do iztočja v črno morja preteka ona lepe in mogočne dežele in mesta, ter nosi na valovih svojih majhne in velike ladje in brodeve. Mnogo različnih narodov biva na njenem bregovju: Nemci, Slavjani, Madžari in Turki. Ona je priča njih marljivosti in njih bogočastja, njih junaštva in njih — okrutnosti; ravno zdaj pa gleda na dva silovita naroda, ki na njenih obalah z nebrojnimi trumami oborožena stojita, pripravljena za kervavi boj in razsodbo osode, ki še ne stoji razodeta v nobeni pratiki.

Menimo torej, da bode bravcem „Novic“ ugodno, od te slavne reke, ki dan današnji tolikokrat se imenuje, kaj več brati.

Donava izvira na Černi šumi v veliki vojvodini Badenski pri majhni kapelici svetega Martina. Do nemškega mesta Donaueschingen imenuje se Brege. Tukej pridružuje se njej rečica Brigah, ki tudi iz Črne šume pride, in obé skupej dobivate ime Donave. Tretji izvir je vrelec na dvorišču knezovega grada v Donaueschingen-u, ki u ravnino se izteka in z imenovanima rečicama se zedinjuje. Teče zdaj Donava proti severoizhodu skozi Virtembersko in Bavarsko memo krasnih mest in gradov, kakoršne so: Ulm, Ingolstadt, Ratisbona, Pasavia.

Ne dalječ odtod prihrumi reka Donava na Avstrijsko. Tukej leže na bregovih njenih imenitniši mesta: Linc, Grein, Krems, Korneuburg, stolno mesto Beč (Dunaj) in mnogo drugih.

Od Beča valí se Donava bolj na južno-izhodno, ter pride tako na Oggersko. Tam so na njenih obalah Požun, Komarno, Ostrogon, Vac, Pešta in Budim. Od tega mesta teče ravno na južno, ter nareja mnogo krivín, otokov in terstovitih močirjev po svoji poti noter do Zemuna in Belega grada, kjer mogočna Sava va-njo se vliva.

Odtod gré Donava zopet proti izhodu z mnogimi krivinami, ter loči avstrijsko carstvo (posebno banaško krajino) od Turčije. Oršava je zadnje mesto na avstrijski obali; odtod zapuša naše dežele, ter valí se proti jugu do turškega mesta Vidin-a, od tega zopet proti izhodu do Rasove, od tod proti severu, ter se vteka poslednjič po trojih poglavitnih in več manjših strugah v črno morje.

mena so sanskritske“ rabi učeni Nemeč Forbiger; naj mi tedaj nikdor ne oponaša, ko da bi njih jaz na novo bil zmislił. — ¹⁾ Tudi vprašanja, ktere sem lani v „Novicah“ na prof. Schleicherja postavil, izbršem, in ker ni na njo doslej odgovora bilo, tu naj se smatrajo kot ne storjene. Meni se je, ko sem tiste vprašanja pisal, ravno taka godila, kakor gosp. Schleicherju, ko je v svoji slovnici cerkvenoslovenščini gosp. Boppa kritiziral. Ali, kakor je gosp. Schleicher pozneje svojo zmoto spoznal in Boppa za odpusčenje prosil, tako tudi sem jaz do edinosti in skladoglasja prišel. Ubogi ljudi spoznavamo vsaki dan resnico prislovice: „Errare humanum“. — ²⁾ Festus XIV. 121.

Dolga je Donava blizo 381 milj; prostora pa objema do 14.400 štirjaskih milj. Premnogo družih rek in rečic sprejema v svoje naročje, kakoršne so: Isara, Litava, Drava, Sava, Morava na desni obali; Grana, Tisa, Aluta, Pruta in mnogo družih na levi obali njeni. Donava je polna žlahnih rib, posebno na Oggerskem; zlasti obiluje karpov in víz.

Brodarstvo in trgovina po Donavi jako slovite; veliko važniši bi pa bile, ako bi voda brodiva bila očistjena in bolj pospravljena, ter bi bile nebrojne opovere odstranjene, ki sedaj ladjanje po Donavi zaverajo. Povzdignilo se je bilo še le brodarstvo donavsko takrat, ko so razne družtva se bile zjediniile (posebno tako imenovane paroplovstvene družtva), ter začele po Donavi gor in dol ladjati in trgovati.

Na obalih Donave, posebno pri Beču in na Oggerskem so ob času rimskega vladanja in v srednjem veku, kakor tudi v novejši dōbi bile sila kervave bitve; zopet v naših dnevih stojita si Rus in Turk sovražnika nasproti — loči ju Donava — namerjajo se važne dogodbe na bregovih njenih, in Bog sam le vé: kaj za zagrinjalom prihodnosti se še dalje pripravlja.

Slovanski popotnik.

* V Rusii je 52 škofijstev pravoslavne vére in 462 možkih in 118 ženskih samostanov (kloštrov).

* V Evropi se rodi vsako leto do 9 milionov ljudi, to je, vsaki dan 24.600, ali vsako uro 1025.

* Oskar Kolberg je pripravil k tisku „pesme naroda poljskega“ z melodijami, kterih veči del je sam nabral.

* Dr. Marcel Moty je izdal satire Horaca v prestavi.

* Dobroznani jugoslavenski pisatelj franciškan Jukić misli v Zagrebu svojega „Prijetla bosanskoga“ zopet začeti izdajati.

* „Neven“ spisuje darove za novele, in sicer vsacega polleta štiri, za dve perve in dve druge stopnje. Za novelo perve verste prejme pisatelj 8, druge verste 5 cekinov v zlatu.

* Prof. Mažuranić v Zagrebu, nabiraje rokopise starih jugoslavenskih pesnikov, jih je spravil že 200 skupej.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz doljnega Štajerskega 6. febr. — Danes moram „Novicam“ eno prav žalostno pisati. 16. dan preteklega mesca pride neki oštir, pol ure od naše farne cerkve proti Hrastniku bivajoč, popoldan v Trbovle, in preden se domú verne, kupi v štacuni nekaj sladkorije za svojo edino dve leti staro hčerko. Na poti domú ga sreča berač, ki že mnoge leta ljudi z vražjimi zdravili gerdo slepari. Berač ustavi moža rekoč: „nate oče! tukaj imam za Vas leko, da si bote bolno roko pokadili“, in s tim dá v papirček zavito belo mišico za lešnjik debelo, ki jo mož v devžek med sladkorijo vtakne. Ko domú pride, kmali priskakija zala Johanica smehljaje k njemu in ga vpraša: ate! mi niste nič prinesli? in ob enem že tudi varžete preiskavati začne. Vesela pobaše sladkorijo in jo hrusta; kar se spomne oče na mišico, zavpije in seže v devžek: ali še mišico ima? Še je najdel večí kosček, vse pa ne. Ubogo dete je je že pohrustalo nekaj, in Bogu se usmli! zavdalo se. Čez malo časa je začelo bljuvati, in vsemu prizadetju vkljub je drugi dan v velicih bolečinah ubogo dete življenje sklenilo. Straha in britkosti očeta, tuge in žalosti materalere Vam ne morem popisati, — razjokati se je! Oj, da bi potepenim beračem, rokomavžarjem in ciganom njih sleparsko življenje vendar enkrat ustavilo se! J.H.